

Vzťah medzi Božím zachovaním svätých a vytrvaním svätých

Článok na stiahnutie v PDF: [TU](#)

Zjavil som tvoje meno ľuďom, ktorých si mi dal zo sveta.

Tvoji boli, a dal si ich mne, a zachovali tvoje slovo.

Ján 17:6

...ktorý vás aj upevní a zachová až do konca,

bezúhonných v deň nášho Pána Ježiša Krista.

1. Korinským 1:8

Na záver sa pozrieme, aký je vzťah medzi Božím zaslúbením zachovať svätých až do konca a podmienkou na spasenie svätých vytrvať až do konca. Pochopíme, že to, čo Boh kladie človeku ako nutnú podmienku, aby to človek vykonal, musí v človeku nakoniec vykonať Boh sám, aby sa dielo podarilo a dokončilo.

Božia záruka zachovať svätých a nikoho nestrať

To, že skutočne spasený človek spásu stratiť nemôže (bezpečnosť spasenia), je garantované Božím zachovaním svätých. Božie slovo priamo a výslovne (explicitne) učí o tom, že Boh svojich svätých zachová: „... ktorý (Boh) vás aj upevní a zachová až do konca, bezúhonných v deň nášho Pána Ježiša Krista“ (1. Korinským 1:8), „... že ten, ktorý započal vo vás dobré dielo, ho aj dokoná a zachová až do dňa Ježiša Krista“ (Filipským 1:6), „Ale Pán je verný, ktorý vás upevní a strážiac zachová od zlého“ (2. Tesalonickým 3:3), „... aj ma vytrhne Pán a zachová od každého skutku zlého a zachráni a uvedie do svojho nebeského kráľovstva, ktorému sláva na

veky vekov. Amen“ (2. Timoteovi 4:18).

Je to Božia moc a Božia zvrchovanosť, ktorá je zárukou nášho vojdenia do večného života: „A tomu, ktorý vás môže zachovať tak, čo neklesnete, a postaviť bezvadných pred tvárou svojej slávy v plesaní...“ (Júda 1:24).

Zachovanie svätých je garantované Prostredníkom nášho spasenia, Pánom Ježišom Kristom: „A tak teda je o mnoho istejšie, že teraz, keď sme ospravedlnení jeho krvou, budeme zachránení skrze neho od budúceho hnevu. Lebo ak vtedy, keď sme boli nepriateľmi, boli sme zmierení s Bohom skrze smrť jeho Syna, tak je o mnoho istejšie, že súc zmierení budeme spasení jeho životom“ (Rímskym 5:9-10). Sám Pán to oznámil už počas svojej pozemskej služby: „Lebo to je vôľa môjho Otca, ktorý ma poslal, aby každý, kto vidí Syna a verí v neho, mal večný život, a ja ho vzkriesim v posledný deň“ (Ján 6:40).

Zachovanie svätých je garantované Svätým Duchom, pretože svätí sú ním zapečatení ku dňu vykúpenia: „A nezarmucujte Svätého Ducha Božieho, ktorým ste zapečatení ku dňu vykúpenia“ (Efezským 4:30). Tým je garantované vykúpenie tela, oslávenie svätých a ich vojdenie do večnosti.

Bezpečnosť spasenia je teda založená na troch nemenných pilieroch: Na Božom rozhodnutí spasiť a zachovať všetkých svätých, na vykupiteľskom diele Božieho Syna a na moci Svätého Ducha.

Zachovanie svätých sa odvíja od Božej zvrchovanosti, teda od Božieho vyvolenia svätých na spasenie. Sám Pán to oznámil už počas svojej pozemskej služby: „A to je vôľa toho, ktorý ma poslal, Otcova, aby som nestratil ničoho z toho, čo mi dal, ale aby som to všetko vzkriesil v ten posledný deň“ (Ján 6:39), „Nikto nemôže prísť ku mne, keby ho nepritiahol Otec, ktorý ma poslal, a ja ho vzkriesim v posledný deň“ (Ján 6:44). Zreteľne to vidíme v takzvanej zlatej reťazi spasenia, ako sme o tom písali v prvej časti: „... ktorí sú povolani podľa preduloženia. Lebo ktorých predzvedel, tých aj predurčil za súpodobných obrazu svojho Syna, aby on bol prvorodeným medzi mnohými bratmi. A ktorých predurčil, tých aj povolal, a ktorých povolal, tých aj ospravedlnil, a ktorých ospravedlnil, tých aj oslávil“ (Rímskym 8:28-30).

Vytrvanie svätých ako podmienka završenia spásy

Ruka v ruke s tým, ako Božie slovo učí o zachovaní svätých, učí aj o potrebe vytrvania svätých vo viere až do konca, o potrebe zotrvania až do samého konca. Zotrvanie svätých až do konca je dokonca prezentované Božím slovom ako nutná (nevyhnutná) podmienka budúceho spasenia (završenia, dokonania spasenia). Podrobnejšie sme o tom písali v druhej časti tohto cyklu. Konečné (završené) spasenie je teda podmienené vytrvaním svätých až do konca. Ako to ale potom ide dokopy s tým, že Boh sám garantuje zachovanie svätých? Ako môže Boh klásť na strane človeka ako podmienku niečo, čo sám garantuje, že to vykoná? Nie je to rozporuplné, protirečivé?

Nie, nie je! Vidíme to vo všetkom, čo Boh koná s človekom, a vo všetkom, čo Boh od človeka vyžaduje. Boh prikázal padlému (hriešnemu) človeku, aby bol spravodlivý a svätý. Boh dal človeku zákon na to, aby sa skrze zákon stal spravodlivým a svätým a aby takto vošiel do života, do večného života. To, čo Boh prikázal, čo Boh položil ako podmienku, človek nebol schopný urobiť pre tvrdosť svojho srdca, pre tvrdosť svojej šije. A Boh to dobre vedel. Božia požiadavka sa nezmenila, zmenil sa spôsob, ako dosiahnuť výsledok. To, čo Boh od človeka požaduje, musel v človeku Boh sám spôsobiť. Boh musel dať človeku nové srdce, obrezané srdce, a zapísať zákon na jeho srdce a myseľ, aby človek splnil tú podmienku, ktorú Boh od neho požaduje: byť spravodlivý a svätý. Boh toto dielo vykonal sám v tých, ktorí sú podľa vyvolenia milosti, ktorí sú semenom Abrahámovým a účastníkmi Novej zmluvy. Keď Boh sám zmení starého človeka na nového, potom je to sám ten nový človek, kto žije nový život. To isté vidíme pri uverení a verení v Ježiša Krista. Sám Pán vyučoval, že ak Otec nedaruje niekomu vieru, nepritiahne ho k Synovi, ten človek v Krista nemôže (nedokáže) uveriť. Pritom Božie slovo jasne kladie uverenie a vieru v Ježiša Krista ako nutnú (nevyhnutnú) podmienku pre spasenie. To, čo Boh kladie ako podmienku pre spásu, musí sám v človeku zvrchovane spôsobiť, aby sa to aj stalo. Rovnako je to aj so zachovaním svätých. Boh kladie ako podmienku pre završenie spásy vytrvanie svätých až do konca. Vytrvanie svätých, ktoré Boh kladie ako podmienku dokonania spásy, musí Boh sám v človeku zvrchovane spôsobiť, aby sa to aj stalo, musí svätých zachovať. Božie zachovanie svätých sa do života svätých premietne ako ich vytrvanie až do konca.

Vzťah medzi Božím zachovaním svätých a nutnosťou vytrvania svätých do konca

V otázke bezpečnosti spasenia sa nám snúbia dva princípy. Z jednej strany je nám spasenie opísané ako bezpečné a nestratiteľné, pretože je ukotvené o Božiu zvrchovanosť, Božiu moc a o Božie zaslúbenie o zachovaní svätých do konca. Z druhej strany je v Božom slove spasenie opísané ako také, ktoré bude završené len pri splnení podmienky o zotrvaní až do konca zo strany svätých. Spasenie je teda podmienené zotrvaním tých, ktorí uverili evanjeliu, až do konca – do konca svojho života alebo u živých do doby druhého príchodu Pána Ježiša Krista (do prvého vzkriesenia). Z pohľadu ľudskej racionálnej logiky by sa nám mohlo zdať, že tieto dva princípy si protirečia, stoja proti sebe. Nie je to však tak. Sú v dokonalej harmónii.

Bezpečnosť (nestratiteľnosť) spasenia je garantovaná zachovaním svätých Bohom. Boh však svätých nezachová tak, že odpadnú, ale napriek odpadnutiu budú spasení. Naopak, zachová ich tak, že neodpadnú, vytrvajú až do konca a donesú ovocie. Zachová ich tak, že ich upevní a zachová ako bezúhonných (1.Korinským 1:8; 1.Tesalonickým 5:23; 2.Tesalonickým 3:3). Boh svätých zachová takým spôsobom, že vytrvajú až do konca, dobehnú beh o víťazné ako víťazi, zostanú na úzkej ceste, po ktorej prídu a vojdú bránami večnosti. Podčiarkneme, že toto zachovanie svätých, svätých Božích, je Božie dielo rovnako ako celé dielo spasenia.

To, že Boh zachová svätých takým spôsobom (a nijako inak), že svätí vytrvajú do konca, vidíme priamo a výslovne vo veľpastierskej modlitbe Pána Ježiša (Ján kapitola 17). Vo verši 2 Pán najprv odkryje, že moc zachovať svätých zveril Otec Synovi ako prostredníkovi spásy: „... ako si mu dal moc nad každým telom, aby všetkým tým, ktorých si mu dal, dal večný život.“ Cieľom služby Pána Ježiša je to, aby všetci, ktorí sú podľa Božieho vyvolenia milosti (všetci tí, ktorých Otec dal Synovi), dostali večný život. Je isté, že Boží Syn, náš Pán, v tejto službe, v tomto poslaní nezlyhá a títo všetci večný život naozaj aj obdržia. Vo verši 6 je zjavená dôležitá pravda: „Zjavil som tvoje meno ľuďom, ktorých si mi dal zo sveta. Tvoji boli, a dal si ich mne, a zachovali tvoje slovo.“ Spomeňme si, čo Ježiš povedal tým, ktorí ho počúvali a javili sa ako takí, ktorí v neho uverili. Povedal im, že ak zachovávajú jeho slovo, tak o nich platí, že sú vpravde (naozaj, skutočne) jeho učeníkmi a získajú večný život. Zachovať jeho slovo teda prezentoval ako nutnú podmienku spásy. A tu vo verši 6 hovorí o tých, ktorí sú podľa Božieho vyvolenia odriadení na spasenie (verš 2), že „zachovali Božie slovo“. Garanciou toho, čo Boh požaduje – vytrvať do konca a zachovať vieru v pravé evanjelium –, je sám Boží Syn a prostredník nášho spasenia. On garantuje to, že tí, ktorí sú podľa vyvolenia milosti, slovo zachovávajú. Teda spasení budú takým spôsobom, že vytrvajú do konca. Nebudú spasení nijako inak. Vo verši 8 Pán vysvetľuje, že tí, ktorých mu Otec dal (verš 2), naozaj (spasiteľne) uverili evanjeliu. Práve za týchto a za nikoho iného sa Boží Syn modlí k Otcovi (verš 11) takto: „A už viac nie som na svete, ale oni sú na svete, a ja idem k tebe. Svätý Otče, zachovaj ich v svojom mene, ktorých si mi dal, aby boli jedno ako my.“ Keď sa Syn modlil k Otcovi, aby zachoval tých, ktorí spasiteľne uverili v Krista, tak máme istotu, že budú zachovaní až do konca. Táto prosba je zopakovaná a spresnená vo veršoch 15 a 17.

Božie prostriedky zachovania svätých

Pre zachovanie svätých používa Boh ako prostriedok nielen pobádanie Božieho slova k zotrvaníu, vytrvalosti, trpezlivosti a bdelosti, ale aj napomínanie a varovanie pred odpadnutím formou výstražného príkladu odpadnutia. Výstrahy pred odpadnutím sú adresované všetkým veriacim. Nezaoberajú sa tým, či daný človek je alebo nie je, bol alebo nebol spasený. Nezaoberajú sa tým, či niekto je druhá či tretia pôda, alebo štvrtá pôda z podobenstva o rozsievачovi. Zaoberajú sa varovaním, že ten, kto je v pokušení, kto odpadáva, je v ohrození v zmysle, že by jeho viera mohla byť uverením nadarmo. U Božieho dieťaťa sa takéto varovanie stretne s pokáním a nápravou. U človeka, ktorý uveril nadarmo, sa takéto varovanie môže stretnúť nakoniec aj s definitívnym odpadnutím. Je mu však určené na dobré, pretože Boh je milostivý a dlho zhovieva pri hriešnikoch a dáva im šancu urobiť pokánie a uveriť, kým trvá vek milosti. O výstrahách pred odpadnutím sme podrobnejšie písali v tretej časti.

Podobne Božie slovo napomína a varuje pred telesnosťou. Je to tiež výstražné varovanie týkajúce sa hrozby odpadnutia, pretože je prezentované v takom zmysle, že koniec telesnosti je smrť a zatratenie (Rímskym 6:21; Galatským 5:21; 1. Korinským 6:9). A opäť je adresované všetkým uverivším. „Nemýľte sa, Bohu sa nebude nikto posmievať. Lebo čokoľvek seje človek, to bude i žať. Lebo ten, kto seje v svoje telo, z tela bude žať porušenie; a ten, kto seje v Ducha, z Ducha bude žať večný život“ (Galatským 6:7-8). Opäť, u Božieho dieťaťa sa takéto karhanie stretne s pokáním a nápravou. Tému telesnosti vo vzťahu k odpadnutiu sa podrobnejšie venujeme aj v článku „Telesný a duchovný človek“ (Solas číslo 45, zima 2019, str. 21-28).

Uistenie o spasení verzus hrozba odpadnutia

V Písme nachádzame prítomné určité napätie medzi uistením veriaceho o spasení na základe poznania bezpečnosti (nestratiteľnosti) spasenia a výstrahami pred hrozbou odpadnutia určenými všetkým veriacim. Odpadnutie je opísané ako reálna hrozba, pred ktorou sa má mať

veriaci na veľkom pozore. Veriaci si musí dávať pozor, aby jeho viera nebola bez koreňa alebo dočasná, alebo nadarmo, alebo mŕtva. Stav jeho viery sa pozná podľa ovocia, pretože „strom sa pozná po ovocí“. Výstrahy a varovania pred odpadnutím nás majú udržať bdelych, aby sme nezaspali, aby sme neostali vlašní. Ak podriemkavame, potrebujeme sa preľaknúť, prebudiť sa, aby sa nám skvel Kristus (Efezským 5:14). Ak sme živí vďaka tomu, že sme dostali Kristovho Ducha, tak musíme Duchom aj žiť a Duchom aj chodiť. Ak budeme chodiť podľa Ducha, nevykonáme skutky tela a budeme nájdení bezúhonní a upevnení v deň Pána. Ak chceme chodiť Duchom, nesmieme Ducha uhášať. Ak chceme byť bezúhonní, musíme sa posväcovať a pripodobňovať Kristovi, Krista obliekať a premieňať sa od slávy v slávu. Musíme Duchom mŕtviť skutky tela.

Ak niekto ostáva vlašným, ak niekto odchádza do sveta, ak niekto opúšťa vieru v zmysle pravého evanjelia, vtedy nie je čas ubezpečovať takúto dušu doktrínami o bezpečnosti spasenia. Naopak, je čas takúto dušu napomínať, karhať, volať k pokániu a varovať aj prostredníctvom výstrah o odpadnutí a jeho dôsledkoch. Ak je niekto zmietaný pochybnosťami, či vôbec spasený je, ako na tom je a ako stojí pred Pánom, ak si nie je istý svojím ovocím, tak takúto dušu treba viesť k hlbšiemu vzťahu s Kristom, upevňovať túto dušu vo viere poukazovaním na Božie zaslúbenia o spáse a o zachovaní svätých. Viesť túto dušu k vytrvalosti, trpezlivosti, zdržanlivosti, k smelej dôvere, k zachovaniu nádeje a k láske ku Kristovi a k Božiemu ľudu.